

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ВЕДЕННЯ СТАТИСТИЧНОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

О.Дубина, старший викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

З метою вивчення масових кількісних та якісних явищ і закономірностей в суспільстві при конкретних умовах місця й часу, необхідно на основі оперативного і бухгалтерського обліку отримати інформацію про осподарські та виробничі зміни, за допомогою яких проаналізувати результати і прогнозувати подальший їх розвиток. З цією метою в Україні запроваджено статистичний облік, метою якого є вивчення, узагальнення і контроль масових явищ, які мають загальнодержавний характер. Суб'єктами статистичного обліку виступають фізичні особи (працівники, населення, тощо) та юридичні особи (підприємства), а також органи державної влади в особі Державної служби статистики України та її регіональних представництв. Суб'єкти надають інформацію щодо змін в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя, яка в подальшому на основі загальноприйнятих методологічних підходів обробляється органами державної статистики і формує показники статистики. Одним із головних завдань роботи органів статистики є доведення до користувачів об'єктивної та достовірної статистичної інформації шляхом її публікації в щорічниках, публічних виданнях, інтернет-ресурсах, тощо.

Органами державної статистики з метою отримання інформації здійснюється планомірний, науково організований процес збирання даних щодо масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній та інших сферах життя України та її регіонів, шляхом їх реєстрації за спеціальною програмою, розробленою на основі статистичної методології. Такий процес являє собою статистичне спостереження, основним завданням якого є одержання об'єктивної, достовірної та повної інформації, яка характеризує кожну одиницю досліджуваної сукупності. Основними формами організації статистичного спостереження в Україні є

- статистична звітність, яка подається підприємствами та організаціями всіх форм власності і включає систему показників діяльності суб'єктів господарювання;

- спеціально організовані спостереження, які здійснюють відповідно до плану державних спостережень у разі необхідності отримання інформації, що не охоплюється статистичною звітністю (переписи, опитування, тощо).

Після отримання інформації, необхідної для статистичного дослідження, вона повинна бути науково – опрацьована, приведена до певної системи, підсумована та узагальнена. Систематизацію та підсумовування даних з метою отримання узагальненої характеристики досліджуваного явища за деякими істотними ознаками називають статистичним зведенням. За допомогою статистичного зведення узагальнюють показники, що описують досліджувані об'єкти та їх окремі частини, здійснюють аналіз та прогнозування досліджуваних явищ і процесів.

Основою статистичного зведення є групування, тобто розподіл одиниць об'єкта спостереження на однорідні групи за суттєвими для них ознаками. За його допомогою виявляють характерні властивості явищ, закономірності досліджуваних процесів, зв'язки і залежності між явищами та їх ознаками. Програмно-методологічне та організаційне забезпечення статистичного спостереження включає встановлення мети, завдання та об'єкта спостереження; розробку програми спостереження; підготовку інструментарію спостереження; додержання принципів і правил проведення статистичного спостереження.